

стійці та поведінкою людини (склянка, ключі, мобільний телефон – усе, що залишить відвідувач на поверхні барної стійки, влаштує світлову виставу).

Сьогодні в Україні на заваді ефективному впровадженню інновацій на підприємствах ресторанного бізнесу передусім стоять низькі фінансові можливості. Ресторанний бізнес найбільш активно розвивається у великих містах, причому правила розвитку диктує економічна ситуація в місті, традиції та менталітет, воля окремих рестораторів та мереж. Брендований формат торгівлі є однією із стійких тенденцій розвитку ресторанного бізнесу України. У зв'язку із посиленням конкуренції з'явилося поняття концептуального ресторану – закладу, в якому все підпорядковане одній спільній ідеї, яка пронизує все, що стосується бренду. Особливо це помітно у мережевих проектах, де спільні стилістичні рішення в дизайні ресторанних залів, оформленні меню, фірмового одягу персоналу дають відвідувачу чіткий сигнал, який сприяє ідентифікації проекту. Однак, можливість бути концептуальним рестораном – це не привілей лише мережевих проектів. Навіть відособлена одиниця ресторанного бізнесу здатна заслужити подібне звання, якщо їй вдасться чітко сформулювати і цілеспрямовано дотримуватися цілісності ідеї і донести цю ідею своїм клієнтам.

#### **Список використаних джерел:**

1. Антонова В. А. Конкуренція і управління конкурентоспроможністю підприємств ресторанного господарства в умовах становлення. *Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України*. 2017. №1(21). С. 54-57.
2. Готельно-ресторанний бізнес URL: <http://sm.gov.ua/ru/arkhiv1/17377-hotelno-restoranny-biznes-na-sumshchyni-takyy-forum-narazi-vidbuvayetsya-v-oblasti.html>
3. Александрова А. Ю. *Международный туризм: Учебное пособие*. М.: Аспект Пресс, 2001.
4. Архіпов В. В. *Організація ресторанного господарства: Навчальний посібник*. К.: Центр учбової літератури, 2007. 280 с.
5. Бутенко О. П., Стрельченко Д. О. *Стан ресторанного господарства України та перспективи його розвитку*. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. № 56. С. 18-24.

**А. Мадрімов, Д. Р. Мозгова**

*Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка*

## **ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ В СФЕРІ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ**

*В роботі розкриваються особливості проблем та перспектив розвитку закладів громадського харчування в сфері українського туризму. Дається характеристика перешкодам, що заважають розвитку закладам громадського харчування та визначаються шляхи їх антикризового розвитку в Україні.*

*The paper reveals peculiarities of problems and prospects of development of catering establishments in the sphere of Ukrainian tourism. It describes the obstacles that hinder the development of catering establishments and defines the ways of their crisis development in Ukraine.*

На сьогодні заклади громадського харчування в розвитку сфери туризму від є одним з найбільш динамічним напрямком в індустрії гостинності будь-якої країни. Заклади громадського харчування на даному етапі свого розвитку є одним із найприбутковіших видів бізнесу в індустрії світового туризму. Сьогодні в період світової економічної кризи, яка обумовлена пандемією перед закладами громадського харчування в сфері туризму постають питання пошук та подолання виниклих політико-економічних перешкод і створення нових шляхів свого розвитку, а саме розробка та оновлення концепції розвитку закладів громадського харчування в сучасних умовах.

До основних перешкод подальшого розвитку закладів громадського харчування в сфері туризму в Україні належать: військові дії в країні та кризові політичні і соціально-економічні явища в усіх сферах економіки і суспільства в цілому; відсутність налагодженої системи логістики: зниження доходів та купівельної спроможності населення; посилення психологічної тривоги та страху у суспільстві; зростання цін та рівня інфляції; прогресуюче зростання операційних витрат закладів харчування; проблеми якості обслуговування і управління всіма процесами [3, с. 54]. На нашу думку одним з шляхів виходу з економічної кризи і подальшого розвитку закладів громадського харчування у сфері туризму і в цілому національній економіці України є популяризація гурман-туризму через наявність в державі багатьох національностей та меншин. Дане спрямування розвитку закладів громадського харчування в Україні обумовлює розвиток національних кухонь як перспективного сегменту в регіональному та національному туризмі. Наявність національних кухонь в туристських дестинаціях мотивує туристів і місцеве населення до їх відвідування.

В Україні однією з тенденцій розвитку закладів харчування є організація харчових компаній на основі видів кухонь різних країн. Найбільшою популярністю користуються наступні: японська, китайська, турецька, італійська та французька. Східні кухні стали набувати формат швидкого харчування. Найбільш перспективною тенденцією є прихильність не до конкретної кухні, а до конкретного продукту: м'яса, риби та ін. Наприклад, в Одесі є ресторан «СтейкХаус. М'ясо та вино». Тип кухні в таких установах змішаний, особливу увагу надають способу приготування. Страви підкреслюють натуральність продукту [1 с. 85]. Також перспективним напрямком розвитком закладів громадського

харчування в сфері туризм можуть бути нові заклади харчування з нестандартним дизайном та унікальними стравами з усього світу. Яскравий приклад, «коворкінги», «не кафе» або smart cafe. Головною перевагою таких закладів харчування є те, що вони можуть розташовуватися як в центрі великого міста, так і в невеликих містах і навіть у маленьких спальних районах. У великих містах для відкриття такого закладу підходять офісні центри. Основна концепція таких закладів харчування – безкоштовно всі страви, крім часу проведеного в цьому закладі [2]. Створення таких закладів може бути зручним для розвитку ділового туризму, а саме для проведення зустрічей з партнерами по бізнесу та іноземними делегаціями, або для тематичних туристських заходів (кінофестивалів, туристських вечорів-звітів тощо).

Отже, на ринку послуг харчування після виходу з національного карантину обумовленого світовою пандемією будуть відбуватися зміни, через те, що закладів громадського харчування є специфічною сферою бізнесу в індустрії туризму, яка повністю залежить від вражень та вподобань споживачів. Тому ці обставини вимагають від кожного закладу громадського харчування розробки та впровадження антикризової концепції, стратегій та тактик свого сталого розвитку.

#### **Список використаних джерел:**

1. Бербег Ю. О. Тенденції розвитку ринку ресторанних послуг в Україні. URL: [http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/18\\_2019/18\\_2019.pdf](http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/18_2019/18_2019.pdf)
2. Домбик О. М. Економічна суть діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу. URL: [https://tourlib.net/statti\\_ukr/dombyk.htm](https://tourlib.net/statti_ukr/dombyk.htm).
3. Круль Г. Я. Основи готельної справи : навч. посібник К.: Центр учбової літератури, 2011. 368 с.

**Н. А. Опанасюк, Є. Д. Могілевська**

*Національний університет фізичного виховання і спорту України*

### **ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В СВІТІ ТА УКРАЇНІ**

*У статті розглянуто інноваційні тренди світового готельного бізнесу. Визначено сучасні концепції розвитку міжнародної та вітчизняної готельної індустрії, а також спрогнозовано тенденції щодо подальшого попиту на готельні послуги.*

*Наведено приклади незвичайних готелів світу та України. Проаналізовано концепт цих готелів. Представлено теоретико-праксеологічне моделювання основних напрямів успішної розбудови готельного бізнесу в Україні на підставі дослідження та гармонізації кращих світових практик.*